

Convorbiri**C**orespondență**P**ortrete

LUCIA HOSSU LONGIN, jurnalist de televiziune, a realizat după 1989 numeroase documentare, selecționate apoi la festivaluri internaționale: *Hobița lui Brâncuși*, *România vs Cheng*, *Visul*, *Baricada*, *Urmaș de martir*, *Zbor deasupra unui cuib de oameni*, *13-15 iunie*, *Mineriada oră cu oră*, *Sebastian* (selecție la Prix Italia, 2006), *Regele nu moare* (selecție la Festivalul Internațional de Televiziune de la Biarritz, Franța, 2009). Începe din 1991 realizarea *Memorialului Durerii*, la TVR, serial consacrat spațiului concentraționar românesc și rezistenței românilor în fața comunismului care a ajuns la 140 de episoade difuzate. A fost redactor-șef al Redacției Film Documentar a Studioului de Film al SRTV între 1993 și 1996 și membru în Consiliul de Administrație al SRTV între 1996 și 2000. Volumul *Memorialul Durerii – O istorie care nu se învață la școală* și colecția de 36 de DVD-uri din serialul *Memorialul Durerii* au apărut în 2007 la Editura Humanitas, respectiv la Humanitas Multimedia, în colaborare cu IICR și TVR Media.

ION MIHAI PACEPA (n. 28 oct. 1928) a absolvit Facultatea de Chimie în 1951. Își începe cariera în Securitate, ca locotenent; după patru ani ajunge șef de serviciu la Direcția a IV-a de contraspionaj, iar din ianuarie 1956, șef al rezidenței de spionaj din RFG. A fost prim-adjunct al directorului DIE între anii 1966 și 1972. Este numit consilierul lui Ceaușescu pentru securitate și dezvoltare tehnologică, funcție pe care o deține din 1972 până în iulie 1978. În același timp, e secretar de stat la Ministerul de Interne – Consiliul Securității Statului. În august 1974, este avansat la gradul de general-locotenent. În iulie 1978 cere azil politic în Statele Unite ale Americii. A lucrat în comunitatea de informații a SUA, în diverse operațiuni împotriva fostului bloc sovietic. Este autorul unor lucrări importante despre sistemul totalitar comunist, precum *Orizonturi Roșii* și *Moștenirea Kremlinului*.

Față în față cu generalul

ION MIHAI

PACEPA

LUCIA HOSSU LONGIN

HUMANITAS

BUCUREȘTI

Colecție coordonată de Oana Bârna

Redactor: Dragoș Dodu
Coperta: Andrei Gamari
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Alina Ioan, Iuliana Pop
DTP: Emilia Ionașcu

Tipărit la C.N.I. „Coresi” S.A.

© HUMANITAS, 2009

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HOSSU LONGIN, LUCIA

Față în față cu generalul Ion Mihai Pacepa/ Lucia

Hossu Longin. – București: Humanitas, 2009

ISBN 978-973-50-2508-3

327.84(498) Pacepa, I.M.

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

*După 31 de ani, generalul acceptă
întâlnirea cu doi români*

În zilele de 26, 27 și 28 februarie 2009 am realizat în Statele Unite – Miami, Florida – un amplu interviu cu generalul Ion Mihai Pacepa. Generalul trăiește din 28 iulie 1978 în SUA, a devenit cetățean american, are o nouă identitate, o nouă viață, o nouă fizionomie.

Eram primii români din țară (eu și soțul meu, regizorul Dan Necșulea) cu care se întâlnea după 31 de ani. Eram primul român căruia omul ce poartă pe umeri două condamnări la moarte avea să-i facă o lungă confesiune.

Anul acesta se împlinesc 20 de ani de la căderea zidului Berlinului, de la răsturnarea dictaturii lui Nicolae Ceaușescu, de la redobândirea libertății. Unul dintre artizanii acestui moment istoric a fost un general de Securitate din Estul Europei: generalul Ion Mihai Pacepa. Cazul lui este asemănător cu al colonelului polonez Ryszard Kuklinski.

Dacă cel din urmă declara „Nu americanii m-au recrutat pe mine, ci eu i-am recrutat pe ei în interesul Poloniei“, actul generalului Pacepa, care în iulie 1978 a refuzat să mai continue războiul secret al lui Ceaușescu împotriva NATO, a reprezentat o premisă, un început, un prim pas al integrării României în alianța nord-atlantică.

Ion Mihai Pacepa era, și a rămas, cel mai înalt oficial al Pactului de la Varșovia care a trecut de partea Occidentului. Timp de 21 de ani, până în decembrie 1989, el a contribuit substanțial la neutralizarea acțiunilor de spionaj și de diversione îndreptate împotriva NATO și la demolarea imperiului sovietic.

„Pentru comunitatea de informații a țărilor NATO, generalul român a fost unul dintre cei mai importanți refugiați politici care au venit vreodată în Occident“ – l-am citat pe parlamentarul francez Yves Bonnet, fost șef al DST – Direction de la Surveillance du Territoire, serviciul de contra-informații al Franței.

Generalul Pacepa a ridicat cortina ce a acoperit, timp de peste două decenii, nelegiuirile unui regim impus cu tancurile sovietice și ale unei poliții politice aservite total dictatorului. A deconspirat imaginea reală a lui Ceaușescu în fața lumii întregi și i-a permis opiniei publice să-l

vadă așa cum puțini și-l închipuiau: un asasin și un terorist internațional, care își crease prin DIE o societate mixtă româno-sovietică însărcinată cu furtul de tehnologie occidentală, cu contrabanda de arme, de droguri, cu vânzarea de germani și de evrei, cu răpirea și asasinarea adversarilor politici din exil.

Dar nu numai prăbușirea statuii lui Ceaușescu de pe soclul pe care se afla, în Occident, i se datorează generalului român, ci și devoalarea crimelor comise de poliția politică internă, de serviciul de spionaj al României comuniste. Generalul Pacepa a demascat această poliție politică, slugă obedientă a regimului comunist „ilegitim și criminal“, pe Ceaușescu și casta lui politică. Interesele naționale ale României n-au fost niciodată reprezentate de comunism și de fosta Securitate.

Din vara anului 2008, de când mi-am propus să realizez un film biografic despre Ion Mihai Pacepa, am consultat zeci de dosare din Arhiva CNSAS, din mapa specială Ceaușescu, alte filme (inclusiv cel despre rolul generalului în răsturnarea dictaturii lui Ceaușescu, realizat de DUNA TV: *Onoare șefului spion*), am corespondat prin e-mail cu generalul și cu cei apropiați acestuia – printre care se numără și cel căruia îi datorez

perfectarea acestei întâlniri, omul de știință american, de origine română, Constantin Răuță. El s-a ocupat îndeaproape de pregătirile logistice, îndelungi și dificile, ale acestei întâlniri.

Am schimbat zeci de mesaje ca să mergem cu cea mai bună companie de zbor, alegând în cele din urmă British Airways, cursa BA885, București-Londra-Miami. Am sosit la Miami pe 24 februarie, ora 18.20.

Așteptăm ziua de miercuri. Ne vom întâlni acasă la domnul Răuță cu un agent FBI – Wayne A. Barnes. El l-a întâmpinat și identificat pe generalul Pacea în SUA, la câteva minute după ce uriașul avion militar C-31 Hercules, amenajat cu dormitor VIP, pe care președintele Carter l-a trimis în Germania de Vest să-l aducă pe general în SUA, a aterizat pe aeroportul prezidențial de lângă Washington.

De dimineață, miercuri 25 februarie 2009, suntem oaspeții lui Costel Răuță. Casa lui are un debarcader, o terasă amplă, de pe care zărești oceanul, blocurile din Miami, blocuri care, prin unicitate, par să aparțină unei alte galaxii.

Ne instalăm aparatul de filmat și-l așteptăm pe domnul Barnes. Nu mai este o persoană tânără, ni s-a spus. La ora fixată, coboară din mașină un bărbat zvelt, frumos, îmbrăcat elegant.

Seamănă cu actorul Robert Redford. Ne îmbrățișează de parcă ne-ar cunoaște de când lumea. Timp de 30 de ani s-a ocupat de contrainformațiile FBI pentru România și Uniunea Sovietică. În 1978 era specializat în probleme românești. Cunoștea tot personalul de la Ambasada României din Washington.

Unde îl cunoscuse domnul Barnes pe generalul Pacepa?

În aprilie 1978, generalul a fost trimis la Washington, în calitate sa de secretar de stat și consilier prezidențial, să pregătească vizita lui Ceaușescu. Domnul Barnes a aflat că Ion Mihai Pacepa era de asemenea general-locotenent și șef al DIE. La o reuniune organizată de Ambasada României în complexul de apartamente unde locuiau diplomații români, Wayne Barnes a supravegheat întâlnirea cu o duzină de agenți. Așa a reușit să-l identifice pe șeful spionajului român.

În 28 iulie, când avionul militar C-31 Hercules a aterizat pe aeroportul prezidențial al SUA din Washington, singurul care-l putea recunoaște pe generalul Pacepa era Wayne Barnes. Nimeni altcineva din comunitatea de informații a SUA nu îl mai văzuse la față.

Barnes a fost primul american care s-a urcat la bordul avionului. După ce a confirmat că pasagerul era cu adevărat „generalul“, au urmat

onorurile: salut militar, covor roșu la scara avionului, sute de ofițeri care l-au întâmpinat cu aplauze.

Generalul a vrut să schimbe istoria. Și a schimbat-o.

Serviciile secrete ale lui Ceaușescu și cele ale lui Arafat au încercat după 1978 să afle unde poate fi localizat generalul Pacepa. Domnul Barnes ne dă doar un exemplu. La începutul anilor '80, cei doi dictatori au trimis o echipă de asasini palestinieni cu misiunea de a-l identifica și ucide pe general.

Echipa de asasini a fost depistată de FBI. Câteva ziare americane au scris despre această tentativă. Ulterior s-a aflat că Nicolae Ceaușescu a recompensat sprijinul lui Arafat în cazul Pacepa prin ajutorul necondiționat la ONU, inclusiv cu un vot însemnat în favoarea Organizației pentru Eliberarea Palestinei.

Despre activitatea generalului Pacepa în SUA nu se știe multe lucruri nici azi. A fost una dintre personalitățile consultate de Administrația Ronald Reagan. După 1982, Pacepa scrie pentru diferite publicații americane și europene, printre care *Wall Street Journal*, *National Review* și *Front Page Magazin*. Este prezent și în presa românească.

Domnul Barnes, care cunoaște în detaliu activitatea generalului Pacepa din România, știe foarte puțin despre noua lui viață în SUA. De ce? Omul care a coborât la 28 iulie 1978 din avionul militar C-130 pe aeroportul prezidențial purta un cu totul alt nume, avea o altă identitate, pe care nici măcar Wayne Barnes nu le cunoaște. El știe doar că nou-venitul era considerat un inginer dintr-o țară a Europei de Vest, care auzise doar vag despre România. A devenit proprietarul unui *engineering business*, s-a căsătorit cu un înalt funcționar guvernamental american, și-a creat o viață socială și politică intensă, a devenit membru marcant al Partidului Republican, precum și membru a numeroase asociații și cluburi profesionale, călătorește frecvent în Europa de Vest și în alte colțuri ale lumii.

Din când în când acest american se reîntoarce în pielea lui IMP scriind cărți și articole, dar nu iese niciodată la iveală, pentru că, din păcate, justiția română continuă să considere și azi că cei ce au trădat comunismul au trădat România.

Aceste detalii spectaculoase despre conspirația generalului ne creează noi emoții. Ne simțim de parcă am fi purtători ai unei valize nucleare, atenți la fiecare pas, la fiecare gest. Cum arată

azi generalul? Domnul Barnes este laconic...
După trei operații de remodelare...

Mai e o noapte. Joi, 26 februarie, ne plimbăm matinal pe malul oceanului. E cald ca într-o zi de iunie, în România. Domnul Răuță ne ia cu mașina lui de la hotel. Ne plimbă. Ne oprim la două adrese. Prieteni americani. Dar nu despachetăm aparatura. Avionul lui Mihai Pacepa încă n-a aterizat?! În sfârșit, o altă locație. Casă de american, căruia îi plac istoria și florile. Alegem un colț cât mai confortabil și, mai ales, cât mai izolat. Locația are de toate: cafea, sucuri, bere, coca, fructe. Îl așteptăm și pe domnul Barnes. Vine cu generalul, îl conduce.

„Unde sunteți?“, se aude o voce baritonală. Sar, surprinsă. O recunosc. El trebuie să fie! Însoțit de o echipă, intră primul, înaintea celorlalți. Ne îmbrățișăm. Are lacrimi în ochi. Este așa cum mi-l închipuiam. Statură impozantă, vigoasă, athletică, îmbrăcat „la costum“. Nu mai are pe chip rigiditatea funcției. Tăcerile ei. Singurătatea. E vesel, deși cred că are inima sfâșiată; dorul de țară, de prieteni, de mormintele părinților. A împlinit de curând 80 de ani, dar pare tot de 50, de parcă ieri ar fi plecat.

Scoatem fiecare grila de întrebări, de posibile răspunsuri. Dan Necșulea încearcă să monteze

aparatura. Fiecare obiect este studiat de Wayne Barnes și compania. Însuși domnul Barnes se așază în capul mesei, retras, și totuși prezent. Scrie febril la calculator. Se ridică și controlează intrările. Pistolul e la locul lui. La vedere. La întrebări care nu figurează în grile ridică ochii albaștri, întrebători.

Dar generalul nu mai poate fi oprit. Am dat drumul la înregistrare și pur și simplu îmi aud bătăile inimii. Dan mă avertizează discret: „Chiar dacă te suprapui peste vocea generalului, e foarte bine. Nu e un interviu pe e-mail. E viu, nefabricat, curge de-a valma. Lasă-l să curgă.“

Cuprins

<i>După 31 de ani, generalul acceptă întâlnirea cu doi români</i>	5
O biografie: Ion Mihai Pacepa	15
E-mailuri	19
Interviul cu generalul Pacepa	29
„62 nu mai raportează la 01“	131
Direcția de Informații Externe (anii 1951–1978)	139
Serviciile de informații române	143
Document: o convorbire	161
O declarație a lui Constantin Horobeț	193
Din dosarul „Urmările trădării lui Pacepa”, întocmit de generalul Emil Macri	207